

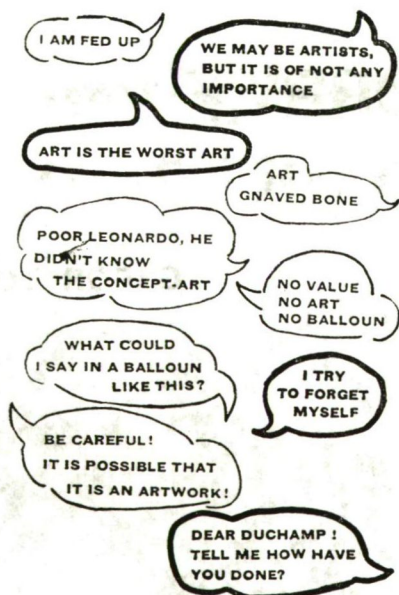
Mindez nem változtat a kiemelt, alapvető, látásmódbeli korláton. A felhozott, dicséret példák találatai mögött éppen azt a pontot lehetjük fel, ahol az író mint társadalmi lény álláspontja egybeesik az író mint alkotó nézeteinek megnyilvánulásával. De ez nem vonatkoztatható általában az irodalmi művek megítélésére, minőségének szakszerű mérlegelésére.

Együttesen olyan kritikus arcképe áll előttünk, akinek meghatározó, vállalt vonása a történelmi közösség iránti elkötelezettsége, aki moralista a szó felelős értelmében, nem hiába az éppen Pascaltól vett, önvallomásnak beillő mottó a „sír-ván keresők”-ről. Béládi Miklóssal szembeszegülő vitacikkét is ilyen harcos állásfoglalásnak látom a „sorsirodalom” mellett, a „művekkel való személyes találkozás”, az „olvasói élmény” oldalán, kivont karddal.

Ő maga diktálja: ne mérjük alacsony mércével. Hiszen legszebb törekvései nagy mesterek alap gondolatait juttathatják eszünkbe. Horváth Jánosét, amikor azt vallja, hogy az irodalom, a mű „nem elszigetelt jelenség, hanem folytatása bizonyos hagyománynak, részese egy nagy együttes munkának, átmenet múlt és jövő közt, mely termékeny csak úgy lehet, ha eleven közlekedésben van mennél nagyobb, mennél kiterjedtebb olvasóközösséggel”, s hogy író és olvasót „erkölcsi összetartozás” fűzi össze, ennek átérzéséből fakad az irodalmi kritika, mintegy „számvevő”, mint maga a „megtestesült irodalmi tudat”. Másrészt korunk irodalomtudományának egyik nagy öregjéét, az amerikai Northrop Frye-ét, aki szerint a kritika (criticism) feladata szemléltetni, hogy egy emberi ízlés miként használja és értékeli az irodalmat; s felmutatni, miként kell felszívódnia a társadalom tudatába, életébe.

A *Pillanatképek* szerzőjének önmaga elé tűzött feladatait ezt idézik fel, s e mesterekhez hasonló eszköztár megszerzésére biztatnak. (*Szépirodalmi Könyvkiadó*)

SZÉLES KLÁRA

Szóbuborékok és jelmondatok